

Revisorgruppen Oslo AS
Postboks 7154 Majorstuen
0307 OSLO

VÅR REFERANSE
21/6260

DERES REFERANSE

DATO
30.09.2021

Tilsynsrapport

1. Innledning

I forbindelse med Finanstilsynets tematisyn om revisjon av betalingsforetak som yter pengeoverføringstjenester til utlandet, oversendte revisjonsselskapet etterspurt dokumentasjon til Finanstilsynet. Basert på gjennomgangen av denne revisjonsdokumentasjonen varslet Finanstilsynet tilsyn 3. juni 2021. Det vises til foreløpig tilsynsrapport datert 10. juni 2021 og revisjonsselskapets tilsvarende mottatt 9. september 2021.

Finanstilsynets kontroll er avgrenset til utført revisjonen av ett foretak, og til utvalgte forhold som Finanstilsynet har vurdert som vesentlige og/eller risikofylte.

Ny revisorlov trådte i kraft 1. januar 2021. Fordi Finanstilsynet har vurdert revisjon av årsregnskap for 2019, er det i omtale av pliktbruddene vist til tidligere revisorlov. Brudd på revisorloven som fremkommer av tilsynsrapporten, er pliktbrudd også etter ny revisorlov. Også vurderingen av hvilke pliktbrudd som er grove er den samme, uavhengig av om ny eller tidligere revisorlov blir lagt til grunn.

2. Finanstilsynets vurderinger

Det reviderte foretaket driver med pengeoverføring til utlandet. Foretaket har konsesjon fra Finanstilsynet som betalingsforetak.

Kundetiltak etter hvitvaskingsloven

I de tilfeller der revisjonsoppdrag er klassifisert med høy risiko for hvitvasking og terrorfinansiering skal det gjennomføres forsterkede kundetiltak jf. hvitvaskingsloven § 17. Rapporteringspliktige skal kunne påvise at omfanget av utførte tiltak er tilpasset den aktuelle risikoen.

Revisor har klassifisert oppdraget med høy risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Revisor har identifisert reell rettighetshaver og konkludert med at det ikke er knyttet politisk eksponerte personer til foretaket. Revisor har ikke dokumentert hvilke handlinger som er utført for å komme frem til konklusjonen. I tilsvaret til foreløpig tilsynsrapport opplyser revisor at de kjenner selskapet og ledelsen etter å ha revidert dette i mange år.

Finanstilsynet mener revisors dokumentasjon av de utførte kundetiltakene ikke er tilstrekkelig til å underbygge konklusjonene. Det foreligger brudd på hvitvaskingsloven § 13 tredje ledd siste punktum og fjerde ledd. Når det utføres forsterkede kundetiltak, må det videre fremkomme av dokumentasjonen hvilke kundetiltak revisor utfører for å ivareta den økte risikoen, jf. hvitvaskingsloven § 9 tredje ledd.

Revisors oppfølging av mangler hos den revisionspliktige

ISA 450 krever at revisor revurderer revisjonsstrategien og revisjonsplanen når summen av akkumulert feilinformasjon nærmer seg vesentlighetsgrensen.

Finanstilsynet mener at omfanget av avdekkede avvik tilster at revisor skulle ha dokumentert en vurdering av om det nevnte forholdet innebar behov for utvidete revisjonshandlinger, herunder revurdering av risiko.

Revisor skulle dokumentert og begrunnet sin vurdering av om avvikene fra lovfastsatte krav var vesentlige. Dersom revisor konkluderer med at avvikene er vesentlige skal revisor konkludere negativt på opplysningen om dokumentasjon og registrering av bokførte opplysninger i revisjonsberetningen. Klare, gjennomgående brudd på bokføringsloven og forskrift gjennom året, vil være vesentlige avvik, selv om tallene blir korrigert i det fastsatte årsregnskapet.

Det foreligger brudd på revisorloven § 5-2 annet ledd, jf. ISA 265 punkt 8.

Oppfølging av andre avvik

Revisor avdekket avvik i sin revisjon av andre driftskostnader. I tilsvar til foreløpig tilsynsrapport opplyste revisor til Finanstilsynet at bilaget for bokføringen ble etterspurt, men ikke mottatt. Når revisor har indentifisert et avvik skal oppfølgingen av avviket fremgå av revisjonsdokumentasjonen.

Det er ikke tilfelle her. Finanstilsynet mener revisor ikke har utvist nødvendig aktsomhet knyttet til forholdet. Finanstilsynet mener at det ikke er innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis knyttet til andre driftskostnader. I tilsvarebrev til foreløpig tilsynsrapport opplyser revisor å ha dokumentasjon fra tidligere år knyttet til denne kostnaden og at bokføringen derfor fremstår som rimelig. Revisor har ikke dokumentert slike vurderinger. Det er brudd på revisorloven § 5-2 annet ledd jf. ISA 500 punkt 6.

Fortsatt drift og hendelser etter balansedagen

I revisjonsdokumentasjonen vurderer revisor at det er risiko for fortsatt drift, blant annet som følge av kravet om en egenkapital på minimum 20 000 euro. Revisor påpeker i sin dokumentasjon at foretaket er avhengig av konsesjon fra Finanstilsynet for å kunne fortsette driften.

Finanstilsynet mener revisor ikke har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige revisjonsbevis knyttet til hendelser etter balansedagen som underbygger konklusjonen i revisjonsberetningen. Forholdet er brudd på revisorloven § 5-2 annet ledd, jf. ISA 560 punkt 6.

Videre skulle revisor vurdert om regnskapet inneholder tilstrekkelige opplysninger om foretakets evne til fortsatt drift, jf. ISA 570 punkt 19, og vurdert om det var behov for opplysninger i revisjonsberetningen etter ISA 570 punkt 22 eller 23. Det foreligger brudd på revisorloven § 5-2 annet ledd, jf. ISA 570 punkt 10 og 11.

Dokumentasjon

Revisors dokumenterte beskrivelser av de utførte revisjonshandlingene er ved flere tilfeller så overordnet beskrevet at det ikke var mulig å se hvilke revisjonshandlinger revisor faktisk har utført, hvilke revisjonsbevis som er innhentet og hvor disse er innhentet fra. I tilsvaret til foreløpig tilsynsrapport opplyser revisjonsselskapet at de vil tilstrebe at dette skal bli tydeligere i fremtiden.

Finanstilsynet presiserer at revisor alltid må dokumentere sine vurderinger, når dette er nødvendig for å underbygge revisjonsberetningen for at revisjonen skal være utført i samsvar med revisorlovens krav. Finanstilsynet viser til tidligere revisorlov § 5-3 første ledd og gjeldene revisorlov § 9-9, spesielt første ledd.

3. Oppsummering

Finanstilsynet konkluderer med at revisjonen av dette oppdraget ikke er utført i samsvar med revisorloven, herunder god revisjonsskikk, og at det at det foreligger pliktbrudd.

Det er konstatert betydelige svakheter i måten revisjonen er dokumentert på, særlig gjelder dette revisors egne vurderinger knyttet til innhentet dokumentasjon. Finanstilsynet mener videre at revisors oppfølging av de avdekkede feil og mangler hos den revisjonspliktige har vært mangelfull.

Revisor har i tilsvaret til foreløpige merknader opplyst at det vil bli iverksatt tiltak for å gjennomføre og dokumentere revisjonen bedre. Revisjonsselskapet må forsikre seg om at tiltakene er tilstrekkelige både med hensyn til å avhjelpe mangler i fremtidig revisjonen og mangler i måten den dokumenteres på.

For Finanstilsynet

Anders Grini
senior tilsynsrådgiver

Lene Langsrud
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.